

ВПЛИВ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ НА ЦІНОУТВОРЕННЯ І ІНФЛЯЦІЮ

Гудковський С.Б.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

В світовій історії процес встановлення і розробки ціни на товари та послуги (цінності) набув значних змін. Історичний досвід свідчить, що ціни на світовому ринку за останні 70 років зросли приблизно в два рази. На збільшення або зменшення ціни на товар впливає ряд факторів. Ціноутворення в міжнародній практиці безпосередньо залежить від величини, що дорівнює стандартному відхиленню прибутковості фінансового інструменту за заданий проміжок часу, розрахованому на основі історичних даних про його вартість. Наведене визначення вважається історичною волатильністю, яка обумовлюється в першу чергу інфляційними процесами та змінами кон'юктури ринку.

Інфляція відбувається за рахунок зниження купівельної спроможності грошей, що зумовлює зростання загального рівня цін. Як зазначав засновник монетаризму Мілтон Фрідман: «Інфляція — це податок, що може вводитися без прийняття закону». Зростання цін призводить до зменшення реальної вартості утримуваних грошей (наприклад, зростання цін на 10% має той же ефект як і додатковий податок при купівлі даного товару). В той же час Уряд здобуває вигоду від інфляції, оскільки відбувається збільшення доходів внаслідок зростання номінальних значень вартості товарів (бази оподаткування).

Зміна кон'юктури ринку визначається в першу чергу характером і рівнем розвитку економіки, при цьому, економічна ситуація, що складається на ринку характеризується рівнями попиту і пропозиції. На думку Райзберга Б.А., Корельського В.Ф., Гаврилова Р.В., Тихомирова М.Ю., Рябовій Т.Ф. та інших на кон'юктуру ринку теж впливає ринкова активність, обсяги продажів, рух процентних ставок, валютний курс, заробітна плата, динаміка виробництва і споживання, але в менших обсягах ніж залежність від дій основних факторів, до яких можна віднести грошові доходи споживачів та ціни на товари.

Один із інструментів державного втручання в економіку з метою регулювання за ціноутворенням і інфляцією є фіскальна або податково-бюджетна політика. Фіскальна політика, заснована на вбудованих стабілізаторах, використовує такий механізм, який без участі держави усуває несприятливе становище на різних фазах економічного циклу. Так, на фазі підйому економіки, коли ростуть доходи підприємств і працівників завдяки прогресивному оподаткуванню, ще швидше збільшуються суми податків. Одночасно зменшується безробіття і поліпшується становище малозабезпечених сімей, внаслідок чого зменшуються виплати допомоги по безробіттю і ряд соціальних виплат. У результаті знижується загальна величина сукупного попиту, ніж стримується непомірне економічне зростання. На фазі кризи суми податкових надходжень автоматично скорочується, а соціальні виплати зростають. У результаті підвищується купівельна спроможність населення, що сприяє виходу з кризи.